

**NE FELEDD,
A TALAJON NEM CSAK ÁLLSZ,
HANEM ÉLSZ IS!**

A talaj az emberi lét alapja

- A talaj nagyon érzékeny természeti képződmény, igen lassan alakul ki
- Néhány cm vastagságú talaj képződéséhez is több száz évre van szükség
- Az emberi lét alapját jelenti az egészséges talaj

MIÉRT KELL ÓVNI A TALAJAINKAT?

Élelmet ad számunkra, szinte minden élelmiszerünket a talajból nyerjük (a növényeket közvetlenül, a húst, a tejet, a tojást közvetve, hiszen az állatokat a talajban termesztett növényekkel etetjük)

A Földön élő élőlények nagy részének otthont ad

Építőanyagot biztosít számunkra (fa, homok, kavics)

A friss levegőt a talajban élő növények, az erdők biztosítják

Tisztítja, szűri a vizet

Biztos alapot jelent a házainknak, településeinknek, úthálózatunknak

Az éghajlatváltozás hatásait tompítja

Milyen veszély fenyegeti a talajokat?

- A településeket nagy felületen lebetonozzák, az autótutakat leaszfaltozzák
- A víz elhordhatja, a szél elfújhatja
- A sok taposás hatására tömörre válik, a növények gyökere nem tudja áttörni
- Szennyezőanyagok kerülhetnek bele

Erózió

víz vagy szél által előidézett talajpusztulás

Szélerózió

Vízerózió

Szárnyra kapott talajrészecskék

A száraz, csupasz talajfelszínről az erős szél könnyen felkaphat talajszemcséket

Hogyan mozognak a talajszemcsék?

- gördülő mozgással a nagyobbak (0,5 2 mm)
- pattogó mozgással a közepes méretűek (0,05 0,5 mm)
- lebegéssel a legkisebbek (<0,05 mm)

Milyen formákat alakíthat ki a szél az elhordott talajból?

- szélfodrok (cm)
- szélbarázdák (m)
- homokbuckák (néhány m)
- lepelhomok

Mit okozhat a szél a szántóföldeken?

- a vetéseket elborítja a talaj
- a szántóföldet övező gyepes területek felmagasodnak, mert a szél ráhordja a talajt
- homokverés - mozgó homok ütő hatása miatt károsodott növények
- kifúvás - a növények dőlnek, kiszáradnak, mert a gyökerek közül a szél kifújta a talajt
- a terület termékenysége csökken

Mit okozhat a víz a szántóföldeken?

- lepelerózió: talajfelszín a lejtőn pépszerű állapotban elmozdul
- barázdás erózió: a felszínen képződött kisebb vízerek egyesülnek, vízfolyások, barázdák képződnek, kialakulását a szántóföldön egy-egy keréknymom is elősegítheti (az erdei utakon a kerékpár nyomában is kialakulhat)
- vízmosásos erózió: mély árkokat mos ki a víz

Mit tesznek a gazdák a talaj védelme érdekében?

Mit tehet a gazda a vízerózió csökkentése érdekében?

- fontos, hogy a talajok az év lehető leghosszabb időszakában növényvel legyenek borítva, hiszen
 1. ez csökkenti az eróziót, mert a gyökerek megtartják a talajt
 2. a növényzet megtartja a területen a csapadékból származó vizet, lassítja a víz lefolyását
- vízrendezés, vízelvezető árkok kialakítása, lejtős területen teraszok kiépítése
- megfelelő talajművelés, talajtömörödés elkerülése

Mit tehet a gazda a szélerózió csökkentése érdekében?

- szélesebbesség csökkentése. mezővédő erdősávok
- talajfedettség növelése (élő növény és növényi maradvány)
- kis adagú öntözés